

การศึกษาเพื่อเป็นแนวทางการวางแผนการใช้ที่ดิน

จังหวัดสุพรรณบุรี

วิทยานิพนธ์ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการวางแผนภาคและเมืองมหาบัณฑิต

ภาควิชาการวางแผนภาคและเมือง

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2531

ISBN 974-568-965-3

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

014549

๑๗๔๑๐๔๖๐

THE STUDY FOR GUIDE LINES OF LAND-USE PLANNING

IN

SAMUT PRAKAN PROVINCE

Mr. Supasak Ngamrussamiwong

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirement
for the degree of Master of Urban and Regional Planning

Department of Urban and Regional Planning

Graduate School

Chulalongkorn University

1988

ISBN 974-568-965-3

หัวขอวิทยานิพนธ์ การศึกษาเพื่อเป็นแนวทางการวางแผนการใช้ที่ดินจังหวัดสมุทรปราการ

โดย นายศุภศักดิ์ งามรัตน์วงศ์

ภาควิชา การวางแผนภาคและเมือง

อาจารย์ที่ปรึกษา ผู้ช่วยศาสตราจารย์ คุณวี ทายตะคุ

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้นับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญามหาบัณฑิต

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

(ศาสตราจารย์ ดร.ถาวร วัชราภัย)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ

(รองศาสตราจารย์ ดร.เกียรติ จิวะกุล)

อาจารย์ที่ปรึกษา

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ คุณวี ทายตะคุ)

กรรมการ

(นายเฉลิมชัย ห่อนาค)

กรรมการ

(รองศาสตราจารย์ศักดิ์ชัย คิรินทร์ภาณุ)

คู่มือศึกษา จังหวัดสมุทรปราการ : การศึกษาเพื่อเป็นแนวทางการวางแผนการใช้ที่ดิน จังหวัดสมุทรปราการ (THE STUDY FOR GUIDE LINES OF LAND-USE PLANNING IN SAMUT PRAKAN PROVINCE) : ผศ. ดร. อนันต์ พิริยะพัฒนา, 349 หน้า.

สังหารดล่มุกประการ เป็นสังหารด้วยทักษิณากาแฟร์เจ้าพระยา ทำให้พื้นที่สังหารถูกแบ่งออกเป็น 2 ส่วน โดยพื้นที่ทางฝั่งตะวันออกของแม่น้ำมีอัตราการเตบโตประปากร ความทึบมากกว่าฝั่งตะวันตก ยกเว้นเขตเทศบาลเมืองพะประแดง การเตบโตประปากรเกิดจากการอพยพเข้ามาเป็นส่วนใหญ่ โดยมีสัดส่วนสูงถึง 6 เท่าของการเตบโตทางธรรมชาติ โครงสร้างเครือข่ายของสังหารดล เป็นภาคอุตสาหกรรม มีอัตราการเตบโตทางอุตสาหกรรมค่อนข้างต่ำลง เมื่อเทียบกับสังหารดั้งเดิม ภัยลภาพการใช้กําลังเพื่อการอุตสาหกรรมและโกดังสินค้าเพียง 2.11 % ของพื้นที่สังหารดล แต่ลักษณะให้ผลิตภัณฑ์รวมถึง 68.46 % ของผลิตภัณฑ์สังหารดล ในขณะที่การใช้กําลังเพื่อการเกษตรมีเพียง 51.05 % แต่ก็สับให้ผลิตภัณฑ์รวมเพียง 5.26 % ของผลิตภัณฑ์สังหารดล ทั้ง ๆ ที่มีพื้นที่อยู่ในระบบชลประทานถึง 71.15 % ของพื้นที่สังหารดล ซึ่งมีการใช้กําลังเพื่อการพักอาศัยสูงถึง 63.24 % ของพื้นที่พัฒนาในสังหารดล โดยมีกิจกรรมการขยายตัวทางด้านตะวันออกของสังหารดลเป็นเกลี้ยง

การพัฒนาทางด้านอุตสาหกรรมและสีภาพที่ตั้ง ทำให้สังหารดลุ่มทรัพยากรต้องประสบกับปัญหาน้ำท่วม-แผ่นดินทรุด บ่อน้ำลึกลึกล้อมเป็นพิษ และปัญหาการขาดแคลนลาราธูโรกค์จำเป็น เช่น น้ำประปา ตั้งนี้ การวางแผนการใช้ศักดินสิ่งควรเป็นแนวทางที่ต้องล่ามาระแก้ไขบรรเทาปัญหาเหล่านี้ให้ได้ในระยะต่อไป

ผลการศึกษาพบว่า บทบาทและหน้าที่ของสังฆารถลัมพุตรประการ ที่เป็นสังฆารถอุตสาหกรรมและการพักอาศัย สัง郿รูปแบบการใช้ที่ดินที่ประกอบด้วย บุญชันอุตสาหกรรมหลักเพื่อควบคุมลักษณะและลักษณะการเติบโตของอุตสาหกรรมที่มีมูลค่าสูง บุญชันพักอาศัยเกิดขึ้นตามแนวถนนเทพรักษ์ และถนนพุทธรักษ์ เพื่อรองรับแรงงานของภาคอุตสาหกรรม รวมทั้งการขยายตัวประชากรจากกรุงเทพมหานครโดยมีระบบถนนแบบตารางเหลี่ยม (Grid Pattern) ทางผู้ตระเวนออก เป็นแนวป้องกันไว้กั่ง สำหรับพื้นที่ทางฝั่งตะวันตก ให้มีถนนที่มีการพัฒนาเท่านั้น เพื่อต้องการล่วงงานพื้นที่ให้เป็นเขตเศรษฐกิจ

ภาควิชา การวางแผนภาคและเมือง
สาขาวิชา เมือง
ปีการศึกษา 2530

ลายมือชื่อนิติ
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา

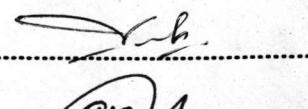
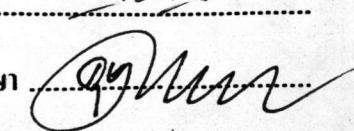
SUPASAK NGAMRUSSAMIWONG : THE STUDY FOR GUIDE LINES OF LAND-USE PLANNING IN SAMUT PRAKAN PROVINCE. THESIS ADVISOR : ASST.PROF. DUSADEE TAITAKU, Ed.D. 349 PP.

Samut Prakan is the marine province where is above on the end of Chao Phraya River. It is characterized by her, dividing the area into two parts. Obviously, the population growth rate and the population density of the east is greater than the west, except, Prapradang Municipality. The population growth rate is almost greater by in-migration. The ratio of the in-migration per the birth is equally 6 : 1. The economic of Samut Prakan is base upon the industrialization. It's growth rate is decrease when comparing with the other vicinities. The industrial-ware house land-use is only 2.11 percents, but it is able to get 68.46 percents of the gross domestic product. In the mean time, the agricultural land-use is highly 51.05 percents, but it is able to get 5.26 percents of the gross domestic product only, inspite of being 71.15 percents of area in the irrigation system. By having the main growth-direction on the eastern area.

The industrial development of Samut Prakan, including the province's location, caused the strong relative problems. Such as, the flood and the land-depression, the polluting conditions and environments, in addition to the lack of utilities, as water supply, etc. Thus, the land-use planning must be able to eliminate and resolve these problems, as previous mention, to the healthy level.

It is found that the suitable land-use pattern of Samut Prakan must be the poly-centric. It's contained with the industrial communities that having been freezed the heavy-dirty industry. The nodes are firmly along the junction of Taepharak Road and Bhudharaksa Road. For the east, the Grid Pattern of transportation system is selected, as the flood-protection lines. Regarding to the west, there is only the important developing guide line road, because of preserving for the agriculture.

ภาควิชา การวางแผนภาคและเมือง
สาขาวิชา เมือง
ปีการศึกษา 2530

ลายมือชื่อนักศึกษา
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา

กิจกรรมประจำ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ได้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยความช่วยเหลืออย่างกยิ่ง ของ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ คุณวี ทายตะคุ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ซึ่งท่านได้ให้คำแนะนำ
และข้อคิดเห็นต่าง ๆ มาทั้งหมด ตลอดจนเจ้าหน้าที่และหน่วยงานราชการต่าง ๆ ใน
จังหวัดสมุทรปราการที่ได้ให้ความอนุเคราะห์ทางด้านข้อมูล และการชี้แนะบางประการ

นอกจากนี้ ต้องขอขอบคุณ คุณอนุชา อัมพะเตมีย์ ผู้ให้วิทยานิพนธ์เล่มนี้ เป็น
รูปเป็นร่างดังประสงค์

โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ผู้วิจัยได้รับความช่วยเหลือจากคณาจารย์ที่เคยให้กำลังใจสนับสนุน-
กระตุ้นเดือนผู้วิจัยเสมอมา จนสำเร็จการศึกษา

นายศุภศักดิ์ งามรัศมีวงศ์

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย	๕
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	๖
กิตติกรรมประกาศ	๗
สารบัญตาราง	๗
สารบัญแผนภูมิ	๘
สารบัญแผนที่	๙
คำอธิบายคำชื่อ	๙
บทที่ 1 บทนำ	1
1.1 ความสำคัญของการศึกษาและความเป็นมาของปัญหา	1
1.2 วัตถุประสงค์ของการศึกษา	3
1.3 ขอบเขตของการศึกษา	3
1.3.1 ขอบเขตการศึกษาทางด้านพื้นที่	3
1.3.2 ขอบเขตการวางแผนการใช้ที่ดิน	3
1.3.3 ขอบเขตการศึกษาทางด้านเนื้อหา	5
1.4 วิธีการศึกษา และขั้นตอนการศึกษา	5
1.5 แหล่งที่มาของข้อมูล	5
1.6 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	6
บทที่ 2 ทฤษฎี แนวความคิด และรูปแบบจำลอง	7
2.1 ทฤษฎีและแนวความคิดเกี่ยวกับการวิัฒนาการของเมือง รูปแบบเมือง	7
2.1.1 ทฤษฎีวิัฒนาการของเมือง	7
2.1.2 ทฤษฎีนิเวศนวิทยาของเมือง	9
2.2 ทฤษฎีและแนวความคิดเกี่ยวกับการกำหนดแหล่งที่ดินกิจกรรม	12
2.2.1 การแบ่งประเภทกิจกรรมการใช้ที่ดิน	12
2.2.2 หลักการในการกำหนดแหล่งที่ดินกิจกรรม	13

หน้า

2.3 เทคนิคในการวางแผน (Plan generation technique)	13
2.3.1 Threshold Analysis	14
2.3.2 Potential Surface Analysis (P.S.A.)	16
2.4 เทคนิคในการประเมินแผน (Plan evaluation technique)	16
2.5 รูปแบบจำลอง (Models)	20
2.5.1 แบบจำลองอัตราการเติบโตเฉลี่ย (Growth rate Model)	20
2.5.2 แบบจำลองการคาดการณ์ประชากร (Forecasting Model)	20
2.5.3 แบบจำลองสหสัมพันธ์ของปัจจัย (Correlation Matrix Model)	21
2.5.4 แบบจำลองการปรับฐาน (Normalization Model)	21
2.5.5 แบบจำลอง Shift-Share Analysis	21
2.5.6 แบบจำลองการจัดແย่งกลุ่ม (Cumulative f(y) Rule)	23
2.6 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	23
2.6.1 ผังภาค กทม. และปริมณฑล	23
2.6.2 มาตรฐานต่าง ๆ	24
บทที่ ๓ การศึกษาจังหวัดสู่การบริหารในระดับภาคกรุงเทพมหานครและปริมณฑล ...	28
3.1 ลักษณะทางด้านประชากร	28
3.1.1 ขนาดประชากรและการเปลี่ยนแปลงประชากร	28
- ขนาดประชากร	28

หน้า

- การเปลี่ยนแปลงประชากร	29
- อัตราการเติบโตประชากร	29
3.1.2 องค์ประกอบของการเปลี่ยนแปลงประชากร	34
3.1.3 ความหนาแน่นประชากร	34
3.1.4 ประชากรเมือง	48
3.1.5 ความสัมพันธ์ระหว่างความหนาแน่นประชากรเมือง กับอัตราการเติบโตประชากรเมืองในจังหวัดปริมณฑล	52
 3.2 ลักษณะทางด้านเศรษฐกิจ	57
3.2.1 ผลิตภัณฑ์มวลรวมและการเปลี่ยนแปลงผลิตภัณฑ์มวลรวม	57
3.2.2 ลักษณะโครงสร้างของผลิตภัณฑ์มวลรวม	59
- การเปรียบเทียบโครงสร้างแต่ละสาขาวิชาการผลิต ของจังหวัด	60
- การเปรียบเทียบมูลค่าผลิตภัณฑ์รายสาขาวิชาการผลิต : มูลค่าผลิตภัณฑ์สาขาวิชาการผลิตของภาค	60
- การเปรียบเทียบมูลค่าผลิตภัณฑ์แต่ละสาขาวิชาการผลิต ของจังหวัดสมุทรปราการกับจังหวัดปริมณฑล โดยใช้ Shift-Share Analysis	65
3.2.3 ฐานการคลังของชุมชนเมืองในจังหวัดปริมณฑล	68
3.2.4 ฐานการออมของจังหวัดในภาคกรุงเทพมหานคร และปริมณฑล	70
 3.3 ลักษณะการใช้ประโยชน์ที่ดิน	70
3.3.1 การเปลี่ยนแปลงการใช้ประโยชน์ที่ดินเพื่อ การเกษตร	72
3.3.2 องค์ประกอบการใช้ที่ดิน	76

หน้า

3.4 การคุณภาพขั้นสูง	80
3.4.1 การคุณภาพทางบวก	80
- การคุณภาพทางรายนต์	80
- ระบบขั้นสูงสารสนเทศ	81
- ระบบทางคุณ	83
- ระบบการขนส่งมวลชนด้วยรถไฟฟ้า	83
- การขนส่งทางรถไฟ	83
3.4.2 การคุณภาพทางน้ำ	85
- ทางทะเล	85
- ทางล้ำน้ำ	87
3.5 ลักษณะทางสารัญป์โภค	87
3.5.1 การไฟฟ้า	87
3.5.2 ระบบการประปา	90
3.5.3 การโทรศัพท์	94
3.6 บทบาทและสถานะของจังหวัดสมุทรปราการในระดับภาค กรุงเทพมหานครและปริมณฑล	96
3.6.1 ลักษณะทางด้านประชารัฐ	97
3.6.2 ลักษณะทางด้านเศรษฐกิจ	98
3.6.3 ลักษณะการใช้ที่ดิน	98
3.6.4 การคุณภาพขั้นสูง	98
3.6.5 ลักษณะการสารัญป์โภค	99
3.6.6 สรุปบทบาทและหน้าที่ของจังหวัดสมุทรปราการที่มีต่อ ^{ภาคกรุงเทพมหานครและปริมณฑล}	99

หน้า

บทที่ 4 การศึกษาสภาพของอำเภอ และชุมชนในจังหวัดสุนทรปราการ	102
4.1 ประวัติความเป็นมา	102
4.2 การปกครอง	103
4.3 ลักษณะทางด้านกายภาพ	106
4.3.1 ลักษณะภูมิประเทศและลักษณะทางด้านสุนทรศาสตร์	106
4.3.2 ลักษณะภูมิอากาศ	111
4.3.3 ลักษณะทางธรณีวิทยา	113
4.3.4 แหล่งท่องเที่ยว	115
4.4 ลักษณะทางด้านประชากร	118
4.4.1 ขนาดประชากรและการเปลี่ยนแปลง	118
- ขนาดประชากร	118
- การเปลี่ยนแปลงประชากร	118
- อัตราการเติบโตประชากร	124
4.4.2 การกระจายตัวของประชากร	125
- ความหนาแน่นประชากร	127
- ขนาดประชากร	130
- ความหนาแน่นประชากรเมือง	130
- อัตราการเติบโตประชากรเมือง	131
4.4.3 ความสัมพันธ์ระหว่างความหนาแน่นประชากรกับ อัตราการเติบโตประชากร	133
4.4.4 องค์ประกอบของประชากร	134
- องค์ประกอบของการเปลี่ยนแปลงประชากร	135
- องค์ประกอบของประชากรทางด้านอายุและเพศ	137

หน้า

- องค์ประกอบของประชากรทางด้านเศรษฐกิจ	144
- องค์ประกอบของประชากรทางด้านวัยแรงงาน และวัยพึ่งพา	147
4.4.5 การคาดการณ์ประชากรในอนาคต	149
4.5 ลักษณะทางด้านเศรษฐกิจ	152
4.5.1 โครงสร้างเศรษฐกิจของจังหวัด	152
ก) โครงสร้างการผลิตภาคเกษตรกรรม	155
1) กลั่นกรรม	155
2) ปศุสัตว์	155
3) การประมง	156
ข) โครงสร้างการผลิตภาคอุตสาหกรรม	158
1) แหล่งที่ดินและการกระจายตัวของโรงงาน อุตสาหกรรม	158
2) แรงงานและการกระจายตัวของแรงงาน ภาคอุตสาหกรรม	165
3) การลงทุนทางด้านอุตสาหกรรม	167
ค) การค้าและการบริการ	170
4.5.2 การคลังและการเงินของจังหวัด	172
ก) ความสามารถในการจัดเก็บภาษีอากรของจังหวัด	172
ข) รายได้-รายจ่ายของเขตชุมชนเมือง	180
ค) ระดับการให้สินเชื่อ	184
ง) ระดับรายได้ประชากร	186
จ) ระดับการออมทรัพย์ของประชากร	187
4.6 การใช้ที่ดินจังหวัดสนับสนุนการ	189

4.7 การบริการสาธารณูปโภค	189
4.7.1 การไฟฟ้า	189
4.7.2 การประปา	192
4.7.3 การโทรศัพท์	192
 4.8 การบริการสาธารณูปการ (ทางด้านสังคม)	193
4.8.1 การศึกษา	193
4.8.2 การสาธารณสุข	196
4.8.3 การศาสนา	200
4.8.4 การป้องกันและปราบปรามอาชญากรรม	201
4.8.5 การศัลปะและวรรณกรรม	202
4.8.6 การกำจัดขยะมูลฝอย	203
4.8.7 สนามกีฬา สวนสาธารณะ และสถานที่พักผ่อนหย่อนใจ	203
4.8.8 ชุมชนแออัด	205
 4.9 ชุมชนศูนย์กลาง	205
4.9.1 ชุมชนศูนย์กลาง	205
4.9.2 ความสัมพันธ์ของชุมชนศูนย์กลาง	206
4.9.3 แนวทางขยายตัวของชุมชน	209
 4.10 ความสัมพันธ์ระหว่างโครงสร้างเศรษฐกิจ-ประชาชน-พื้นที่	209
4.10.1 ระดับจังหวัดสมุทรปราการ	209
4.10.2 ระดับอำเภอต่าง ๆ ในจังหวัดสมุทรปราการ	210
 4.11 โครงการพัฒนาที่มีผลกระทบต่อจังหวัดสมุทรปราการ	215
4.11.1 โครงการป้องกันน้ำท่วม	215
- โครงการคันกันน้ำค้านตะวันออกตาม	
พระราชดำริ	215

หน้า

บทที่ 5 การวิเคราะห์พื้นที่เพื่อนำมาพิจารณาการพัฒนา	235
5.1 การวิเคราะห์พื้นที่สำหรับการขยายตัวของชุมชน	235
5.1.1 การวิเคราะห์พื้นที่ว่างเพื่อการพัฒนาและขยายชุมชน	235
1. การกำหนดปัจจัยที่เป็นข้อจำกัดในการพัฒนาและขยายชุมชน	236
2. การหาพื้นที่ว่างเพื่อการพัฒนา	237
5.1.2 การวิเคราะห์ลำดับพื้นที่ในการพัฒนา	237
1. การกำหนดปัจจัยในการวิเคราะห์ลำดับพื้นที่	237
2. การหาค่ามีน้ำหนักของข้อจำกัด	242
3. การหาค่ามีน้ำหนักของข้อจำกัดในพื้นที่	252
4. การจัดลำดับพื้นที่ในการพัฒนา	252
5.2 การวิเคราะห์พื้นที่สำหรับการหาศักยภาพของประเภทกิจกรรม	255
5.2.1 การกำหนดปัจจัยที่จะนำมาพิจารณาในการวิเคราะห์พื้นที่สำหรับการหาศักยภาพของประเภทกิจกรรม	255
5.2.2 การกำหนดค่าคงทนของปัจจัย	256
1. ปัจจัยด้านสาธารณูปโภค	257
2. ปัจจัยด้านสาธารณูปการ	259
3. ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมและความเหมาะสม	262
5.2.3 การหาค่ามีน้ำหนักของปัจจัย	264
5.2.4 ค่าศักยภาพของพื้นที่	269
5.2.5 การแบ่งกลุ่มค่าศักยภาพของพื้นที่	269
1. พื้นที่ที่มีศักยภาพสำหรับกิจกรรมประเภทการพักอาศัย	269

หน้า

2. พื้นที่ที่มีศักยภาพสำหรับกิจกรรมประมงทางการ พัฒนารม	269
3. พื้นที่ที่มีศักยภาพสำหรับกิจกรรมประมงทางการ อุตสาหกรรม	273
บทที่ 6 รูปแบบการใช้ที่ดิน จังหวัดสมุทรปราการ	277
6.1 การกำหนดคุณภาพขององค์กรและกระบวนการพัฒนาการใช้ที่ดิน	277
6.1.1 องค์ประกอบการกำหนดคุณภาพขององค์กร	279
6.1.1.1 ปัญหาและข้อจำกัด จังหวัดสมุทรปราการ (Problems and Constraints)	279
6.1.1.2 ศักยภาพของทรัพยากร จังหวัดสมุทรปราการ (Potential resources)	282
6.1.1.3 นโยบายหลักของรัฐบาลในการพัฒนาระบบเมือง (Policies)	283
6.1.2 การกำหนดคุณภาพขององค์กร	287
6.1.2.1 การพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างปัญหาและ ข้อจำกัดกับศักยภาพของทรัพยากร	287
6.1.2.2 การพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างปัญหาและ ข้อจำกัดกับนโยบายหลักของรัฐบาล	289
6.2 เป้าหมายการวางแผนการใช้ที่ดิน	292
6.3 แนวความคิดในการพัฒนาการใช้ที่ดิน	293
6.3.1 กำหนดประเภทที่ดินจังหวัดสมุทรปราการ	293

หน้า

6.3.2 กำหนดเขตบางกะเจ้าเป็นพื้นที่ส่งวน	293
6.3.3 กำหนดเขตพื้นที่อนุรักษ์	295
6.3.4 กำหนดชุมชนศูนย์กลางในจังหวัดเป็นชุมชนที่สมบูรณ์ ในตัวเอง	295
6.3.5 กำหนดความเป็นไปได้ของโครงการ	296
6.3.6 กำหนดระดับความหนาแน่นประชากร	296
 6.4 การเสนอรูปแบบการใช้ที่ดิน (Alternatives)	296
6.4.1 รูปแบบการใช้ที่ดิน แบบที่ 1	297
6.4.2 รูปแบบการใช้ที่ดิน แบบที่ 2	301
6.4.3 รูปแบบการใช้ที่ดิน แบบที่ 3	301
 6.5 การเปรียบเทียบรูปแบบการใช้ที่ดิน	301
 6.6 การคัดเลือกรูปแบบการใช้ที่ดิน จังหวัดสมุทรปราการ	304
 6.7 รูปแบบการใช้ที่ดิน จังหวัดสมุทรปราการ (พื้นที่ศึกษา)	306
6.7.1 ผังการใช้ที่ดิน จังหวัดสมุทรปราการ	306
1) พื้นที่รองรับกิจกรรมเพื่อการอุดหนารกรรมและ คลังสินค้า	306
2) พื้นที่รองรับกิจกรรมเพื่อการพาณิชยกรรมและ การบริการ	310
3) พื้นที่รองรับกิจกรรมเพื่อการพักอาศัย	311
4) พื้นที่รองรับกิจกรรมเพื่อสถาบันต่าง ๆ	312
5) พื้นที่รองรับกิจกรรมเพื่อสาธารณูปโภค	312
6) พื้นที่เพื่อการนันทนาการและรักษาความสงบเรียบร้อย	313
6.7.2 ผังคมนาคมชั้นสูง	313

หน้า

6.7.3 การสาธารณูปโภค	319
1) การประปา	319
2) การระบายน้ำ	322
3) การป้องกันอัคคีภัย	322
4) การอนุรักษ์แหล่งน้ำผิวดิน	322
6.7.4 การป้องกันน้ำท่วมและแผ่นดินทรุด	
จังหวัดสมุทรปราการ	327
6.8 มาตรการในการพัฒนาการใช้ที่ดิน	331
6.8.1 มาตรการทางด้านผังเมือง	331
6.8.2 มาตรการทางด้านโครงสร้างพื้นฐาน	331
6.8.3 มาตรการทางด้านประชากรและการบริการสังคม	332
6.8.4 มาตรการทางด้านสิ่งแวดล้อม	332
6.8.5 มาตรการทางด้านกฎหมาย	332
6.8.6 มาตรการทางด้านงบประมาณ	333
6.8.7 มาตรการทางด้านกฎแบบการบริหารราชการ	334
6.8.8 มาตรการทางด้านการแลกเปลี่ยนที่ดิน	334
บรรณานุกรม	335
ภาคผนวก	338
ประวัติผู้เขียน	349

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
2.1 เทคนิคในการวางแผนและเทคนิคในการประเมินผัง	17
2.2 มาตรฐานการใช้ที่ดิน	26
2.3 มาตรฐานสาธารณูปการ	27
3.1 ขนาดและการเปลี่ยนแปลงประชากรของจังหวัดในภาคกรุงเทพมหานคร และปริมณฑล ปี 2521-2528	30
3.2 องค์ประกอบของการเปลี่ยนแปลงประชากร ในภาคกรุงเทพมหานคร และปริมณฑล ปี 2521-2528	33
3.3 ความหนาแน่นประชากรของจังหวัด ในภาคกรุงเทพมหานคร และปริมณฑล ปี 2521-2528	41
3.4 กลุ่มความหนาแน่นประชากรของจังหวัด ในภาคกรุงเทพมหานคร และปริมณฑล ปี 2521-2528	46
3.5 ขนาดประชากรเมืองและการเปลี่ยนแปลงประชากรเมืองในภาค กรุงเทพมหานครและปริมณฑล ปี 2521-2528	50
3.6 ขนาดประชากรเมืองและการเปลี่ยนแปลงประชากรเมือง ตามเขต ชุมชนเมืองค่าง ๆ ในปริมณฑล ปี 2521-2528	54
3.7 มูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด ในภาคกรุงเทพมหานครและปริมณฑล ตามราคากองที่ปี 2515 ปี 2521 และปี 2528	58
3.8 ลักษณะโครงสร้างของมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด ในภาค กรุงเทพมหานครและปริมณฑล ตามราคากองที่ปี 2515 ปี 2521 และปี 2528	61
3.9 การเปรียบเทียบมูลค่าผลิตภัณฑ์และสาขาวิชาการผลิตของจังหวัด สมุทรปราการกับจังหวัดปริมณฑล	67

ตารางที่

หน้า

3.10	รายได้และรายจ่ายของชุมชนเมืองในจังหวัดปริมพลด ปี 2523-2528	69
3.11	ระดับเงินฝากในธนาคารพาณิชย์และธนาคารออมสิน ในภาค กรุงเทพมหานครและปริมพลด ปี 2522-2528	71
3.12	การใช้ประโยชน์ที่ดิน ในภาคกรุงเทพมหานครและปริมพลด ปี 2523 - 2527	73
3.13	การเปลี่ยนแปลงการใช้ประโยชน์ที่ดินเพื่อการเกษตร ช่วงปี 2523-2527	75
3.14	องค์ประกอบการใช้ที่ดิน ในภาคกรุงเทพมหานครและปริมพลด ปี 2527	78
3.15	ลักษณะการใช้ที่ดินของพื้นที่พัฒนาแล้ว ในจังหวัดปริมพลด ปี 2527	79
3.16	จำนวนรถยนต์ ตามทะเบียน ปี 2521-2527	84
3.17	ระบบการผลิตน้ำประปาโดยภาครัฐบาล ในภาคกรุงเทพมหานครและ ปริมพลด ปี 2528	92
3.18	การให้บริการทางด้านโทรศัพท์ ในภาคกรุงเทพมหานครและปริมพลด ปี 2521-2528	95
3.19	สรุป ลักษณะทางด้านประชากร, เศรษฐกิจ, การใช้ที่ดิน, ระบบสาธารณูปโภค และการคมนาคม ภาคกรุงเทพมหานคร และปริมพลด ปี 2528	101
4.1	ปริมาณน้ำฝนเฉลี่ยรายเดือน ในปี 30 ปี (2494-2523) จังหวัดสมุทรปราการ	112
4.2	ขนาดประชากรและการเปลี่ยนแปลงประชากรของอำเภอ จังหวัดสมุทรปราการ ปี 2521-2528	121
4.3	ขนาดประชากรเมือง ความหนาแน่นประชากรเมือง และอัตราการ เติบโตประชากรเมือง จังหวัดสมุทรปราการ ปี 2521-2528	132
4.4	องค์ประกอบของการเปลี่ยนแปลงประชากร จังหวัดสมุทรปราการ ปี 2521-2528	138

ตารางที่

หน้า

4.5	โครงสร้างอายุและเพศของประชากร จังหวัดสมุทรปราการ ปี 2513 และปี 2523	139
4.6	โครงสร้างอายุและเพศของประชากร รายอำเภอ จังหวัดสมุทรปราการ ปี 2513 และปี 2523	142
4.7	โครงสร้างประชากรทางด้านเศรษฐกิจ (แรงงาน) จังหวัดสมุทรปราการ	145
4.8	ภาวะการมีงานทำและการว่างงานของประชากรในวัยแรงงาน จังหวัดสมุทรปราการ	148
4.9	จำนวนประชากรของจังหวัดสมุทรปราการ ปี 2534, 2539 และปี 2544	151
4.10	สัดส่วนมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวม ขนาดประชากร และขนาดพื้นที่ของจังหวัด สมุทรปราการ ก่อจังหวัดปริมณฑล ปี 2528	153
4.11	มูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมของจังหวัดสมุทรปราการและจังหวัดปริมณฑล ปี 2521-2528	154
4.12	มูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมสาขาวิชาการผลิตเกษตรกรรม จังหวัดสมุทรปราการ ตามราคากลางปี 2515 ปี 2521-2528	157
4.13	มูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมสาขาวิชาการผลิตอุตสาหกรรม จังหวัดสมุทรปราการ ตามราคากลางปี 2515 ปี 2521-2528	159
4.14	จำนวนโรงงานอุตสาหกรรม แรงงาน และจำนวนทุนของโรงงาน ในจังหวัดสมุทรปราการ ปี 2525-2529	160
4.15	การกระจายตัวของจำนวนโรงงานตามกลุ่มอุตสาหกรรมที่มีตัวบ่งชี้ปัจจุบัน สิ่งแวดล้อมในระดับตำบล ปี 2529	162
4.16	การกระจายตัวของโรงงานอุตสาหกรรมตามถนนสายสำคัญ ปี 2529	166
4.17	การกระจายตัวของแรงงานตามโรงงานอุตสาหกรรม รายตำบล ปี 2529	168

ตารางที่

หน้า

4.18	มูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมสาขาการผลิตการค้าปลีก-ค้าส่ง จังหวัดสมุทรปราการ ตามราคากองที่ 2515 ปี 2521-2528	171
4.19	สถิติการจัดเก็บภาษีการค้าและจำนวนรายที่จัดเก็บ จังหวัดสมุทรปราการ ปีงบประมาณ 2526-2529	173
4.20	สถิติผลการจัดเก็บภาษีอากร จังหวัดสมุทรปราการ ปีงบประมาณ 2525-2529	175
4.21	รายได้-รายจ่ายของชุมชนเมือง (เขตเทศบาลและเขตสุขโนบาล) จังหวัดสมุทรปราการ ปีงบประมาณ 2523-2528	181
4.22	องค์ประกอบรายได้-รายจ่ายของเทศบาลเมืองสมุทรปราการและ เทศบาลเมืองพระประแดง ปีงบประมาณ 2523-2528	183
4.23	จำนวนเงินให้สินเชื่อ จำแนกตามประเภทของธนาคารพาณิชย์ จังหวัดสมุทรปราการ ปี 2522-2528	185
4.24	จำนวนเงินฝาก จำแนกตามประเภทของธนาคารพาณิชย์และธนาคารออมสิน จังหวัดสมุทรปราการ ปี 2522-2528	188
4.25	การใช้ที่ดินประเภททั่ว ๆ จังหวัดสมุทรปราการ ปี 2527	190
4.26	จำนวนนักเรียน ครู และห้องเรียน รายอำเภอ จังหวัดสมุทรปราการ ปี 2529	194
4.27	จำนวนโรงพยาบาล จำนวนเตียง และสถานีอนามัย จังหวัดสมุทรปราการ ปี 2526	198
4.28	ชุมชนศูนย์กลาง ในจังหวัดสมุทรปราการ ปี 2528	207
4.29	ความสัมพันธ์ระหว่างโครงสร้างเศรษฐกิจ-ประชากร-พื้นที่ จังหวัดสมุทรปราการ ปี 2522-2528	211
4.30	ความสัมพันธ์ระหว่างการจัดเก็บภาษี-ประชากรเมือง-พื้นที่เมือง รายอำเภอ จังหวัดสมุทรปราการ ปี 2525 และปี 2528	212
4.31	การเปรียบเทียบการใช้ที่ดิน มูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมและแรงงาน ปี 2528	214

ตารางที่

หน้า

5.1	ปัจจัยที่เป็นข้อจำกัดในการพัฒนาและขยายชุมชน	236
5.2	ปัจจัยที่เป็นข้อจำกัดในแง่ของการลงทุน	241
5.3	ค่าคะแนนของข้อจำกัดของแต่ละปัจจัยจากช่องตัวแทนกลุ่ม	249
5.4	ตารางสหสัมพันธ์ของค่าคะแนนของข้อจำกัดจากช่องตัวแทนกลุ่ม	251
5.5	การแจกแจงความถี่สะสมของค่าน้ำหนักของข้อจำกัดในพื้นที่	252
5.6	ปัจจัยที่นำพาจารณาในการวิเคราะห์พื้นที่	256
5.7	ค่าคะแนนของพื้นที่ที่มีความสามารถในการเข้าถึง	257
5.8	ค่าคะแนนของพื้นที่ที่ได้รับการบริการน้ำประปาและแหล่งน้ำผิวดิน	258
5.9	ค่าคะแนนของพื้นที่ที่ได้รับการบริการโรงเรียน	259
5.10	ค่าคะแนนของพื้นที่ที่ได้รับการบริการโรงพยาบาล	260
5.11	ค่าคะแนนของพื้นที่ที่ได้รับการบริการคลาด	261
5.12	ค่าคะแนนของพื้นที่ที่ได้รับการบริการจากย่านธุรกิจการค้า	262
5.13	ค่าคะแนนของพื้นที่ที่ได้รับปัญหาน้ำท่วม	263
5.14	ค่าคะแนนของพื้นที่ที่มีปัญหาสภาพแวดล้อม	264
5.15	ตารางสหสัมพันธ์ของค่าคะแนนของปัจจัย สำหรับการใช้ที่ดิน ประเภทการพักอาศัย	265
5.16	ตารางสหสัมพันธ์ของค่าคะแนนของปัจจัย สำหรับการใช้ที่ดิน ประเภทการพาณิชยกรรม	266
5.17	ตารางสหสัมพันธ์ของค่าคะแนนของปัจจัย สำหรับการใช้ที่ดิน ประเภทการอุดสาಹกรรม	267
5.18	ค่าน้ำหนัก (Weighting) ของปัจจัยในแต่ละประเภทกิจกรรม	268

ตารางที่

หน้า

6.1	การจัดลำดับความสำคัญของปัจจัย 281
6.2	ค่า Correlation Matrix ของศักยภาพ จังหวัดสมุทรปราการ 284
6.3	ค่า Correlation Matrix ของนโยบายการพัฒนาระบบนิเวศ ที่มีต่อจังหวัดสมุทรปราการ 286
6.4	ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยและชื่อจำกัดกับศักยภาพของทรัพยากร จังหวัดสมุทรปราการ 288
6.5	ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยและชื่อจำกัดกับนโยบายหลักของการพัฒนา ระบบเนื้องที่มีผลต่อจังหวัดสมุทรปราการ 291
6.6	การเปรียบเทียบชื่อคี-ชื่อเสียงของรูปแบบการใช้ที่ดิน 302
6.7	ค่าของรูปแบบการใช้ที่ดิน โดยพิจารณาจาก Good Achievement Matrix 305
6.8	การใช้ที่ดิน จังหวัดสมุทรปราการ ปี 2539 และปี 2544 307

ศูนย์วิทยาทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญแผนภูมิ

แผนภูมิที่	หน้า
2.1 รูปแบบเมือง (Urban Pattern) ตามฤทธิภูมิเวศน์วิทยาของเมือง	11
2.2 ประเภทและการแบ่งลำดับการขยายตัวของ Threshold	15
3.1 ความสัมพันธ์ระหว่างความหนาแน่นประชากรเมืองกับการเติบโต ประชากรเมืองในปริมณฑล ปี 2521-2528	56
3.2 ลักษณะโครงสร้างของมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด ในภาค กรุงเทพมหานครและปริมณฑล ปี 2521-2528	63
3.3 มูลค่าผลิตภัณฑ์รายสาขาวิชาการผลิต : มูลค่าผลิตภัณฑ์สาขาวิชาการผลิตของภาค ปี 2521-2528	64
4.1 ขนาดพื้นที่อำเภอของจังหวัดสมุทรปราการ ปี 2528	105
4.2 ความสัมพันธ์ระหว่างความหนาแน่นประชากรกับอัตราการเติบโต ประชากร	136
4.3 โครงสร้างอายุและเพศของประชากร จังหวัดสมุทรปราการ ปี 2513-2523	140
4.4 แผนกรวยประชากรจังหวัดสมุทรปราการ ปี 2518-2529 (Scatter diagram of Population 1975-1986)	150
4.5 ความสัมพันธ์ระหว่างโครงสร้างเศรษฐกิจ-ประชากร-พื้นที่	213
4.6 วัฏจักรบัญชาทางด้านภาษาพหุ จังหวัดสมุทรปราการ	234
6.1 การกำหนดคุณภาพดุประสงค์และการกำหนดรูปแบบการใช้ที่ดิน	278
6.2 รูปแบบและขนาดของประเภทถนน จังหวัดสมุทรปราการ	315

สารบัญแผนที่

แผนที่	หน้า
1.1 ขอบเขตการศึกษา	4
3.1 ขนาดประชากรของจังหวัด ในภาคกรุงเทพมหานครและปริมณฑล ปี 2521-2528	31
3.2 การเปลี่ยนแปลงประชากรของจังหวัด ในภาคกรุงเทพมหานคร และปริมณฑล ปี 2521-2528	32
3.3 กลุ่มความหนาแน่นประชากรเมือง-ชุมชนของจังหวัด ในภาค กรุงเทพมหานครและปริมณฑล ปี 2521-2528	47
3.4 พื้นที่เมือง กรุงเทพมหานครและปริมณฑล ปี 2517-2527	51
3.5 สัดส่วนผลักดันมวลรวมจังหวัด ในภาคกรุงเทพมหานครและปริมณฑล ปี 2528	62
3.6 การใช้ที่ดิน ภาคกรุงเทพมหานครและปริมณฑล ปี 2523	74
3.7 ปริมาณจราจร ในภาคกรุงเทพมหานครและปริมณฑล ปี 2524	82
3.8 โครงข่ายคมนาคม-ขนส่ง	86
3.9 ระบบการผลิตและโครงข่ายการให้บริการไฟฟ้า	88
3.10 การแบ่งความรับผิดชอบของการไฟฟ้า ในภาคกรุงเทพมหานคร และปริมณฑล	89
3.11 ระบบประปาและพื้นที่บริการของการประปาส่วนภูมิ	93
4.1 เขตการปกครองของจังหวัสดุทรปราการ ปี 2528	104
4.2 ความลึกของชายทะเล จังหวัสดุทรปราการ	107
4.3 อิทธิพลของน้ำทะเล	108
4.4 บริเวณที่ตัวของพื้นดิน จังหวัสดุทรปราการ ปี 2524	109
4.5 การล็อกตัวของน้ำบาดาล จังหวัสดุทรปราการ ปี 2522	110
4.6 คืนชุกต่าง ๆ จังหวัสดุทรปราการ	114

แผนที่	หน้า
4.7 ผู้ที่ชลประทาน จังหวัดสมุทรปราการ	116
4.8 แหล่งท่องเที่ยว จังหวัดสมุทรปราการ	117
4.9 การเปลี่ยนแปลงประชากร (Absolute change)	123
4.10 อัตราการเติบโตประชากร (Growth Rate)	126
4.11 ความหนาแน่นประชากร รายตำบล จังหวัดสมุทรปราการ ปี 2528	129
4.12 ความสัมพันธ์ระหว่างความหนาแน่นประชากรกับอัตราการเติบโตประชากร	135
4.13 โครงสร้างอายุและเพศของประชากร รายอำเภอ จังหวัดสมุทรปราการ ปี 2513-2523	143
4.14 การกระจายตัวของโรงงาน ปี 2529	164
4.15 การกระจายตัวของแรงงานตามโรงงานอุตสาหกรรม ปี 2529	169
4.16 การใช้ที่ดิน จังหวัดสมุทรปราการ ปี 2527	191
4.17 ตำแหน่งสถานศึกษา จังหวัดสมุทรปราการ	195
4.18 ตำแหน่งโรงพยาบาล จังหวัดสมุทรปราการ	199
4.19 ชุมชนศูนย์กลางและการติดต่อกันมานาคมของศูนย์กลาง	208
4.20 โครงการป้องกันน้ำท่วม จังหวัดสมุทรปราการ	216
4.21 โครงการคมนาคมขนส่ง	218
4.22 โครงการเคหะชุมชนและโครงการนิคมอุตสาหกรรมบางปู	222
4.23 โครงการจัดสรรงานประจำเพื่อการอุตสาหกรรม จังหวัดสมุทรปราการ	225
 5.1 ข้อจำกัดประเภท Ultimate Threshold	 238
5.2 ข้อจำกัดประเภท Intermediate Threshold	239
5.3 ผู้ที่ว่างเพื่อการพัฒนาและขยายชุมชน	240
5.4 ผู้ที่ได้รับการบริการถนน	243
5.5 ผู้ที่ได้รับการบริการประจำ	244
5.6 ผู้ที่ได้รับการบริการไฟฟ้า	245

แผนที่	หน้า
5.7 พื้นที่ได้รับการบริการสถานศึกษา	246
5.8 พื้นที่ได้รับการบริการโรงพยาบาล	247
5.9 พื้นที่ได้รับการป้องกันน้ำท่วม	248
5.10 การสูบตัวอย่างเพื่อหาค่านำหน้าของข้อจำกัด	250
5.11 ค่าช้อจักรุ่วในพื้นที่	253
5.12 การจัดลำดับพื้นที่ในการพัฒนา	254
5.13 ค่าศักยภาพของพื้นที่ สำหรับการใช้ที่ดินประเกหพักอาศัย	270
5.14 ค่าศักยภาพของพื้นที่ สำหรับการใช้ที่ดินประเกหการพาณิชยกรรม	271
5.15 ค่าศักยภาพของพื้นที่ สำหรับการใช้ที่ดินประเกหการอุตสาหกรรม	272
5.16 กลุ่มค่าศักยภาพของพื้นที่ สำหรับการใช้ที่ดินประเกหการพักอาศัย	274
5.17 กลุ่มค่าศักยภาพของพื้นที่ สำหรับการใช้ที่ดินประเกหการพาณิชยกรรม	275
5.18 กลุ่มค่าศักยภาพของพื้นที่ สำหรับการใช้ที่ดินประเกหการอุตสาหกรรม	276
 6.1 การกำหนดประที่ดินที่จังหวัดสมุทรปราการ	 294
6.2 รูปแบบการใช้ที่ดินแบบที่ 1	298
6.3 รูปแบบการใช้ที่ดินแบบที่ 2	299
6.4 รูปแบบการใช้ที่ดินแบบที่ 3	300
6.5 รูปแบบการใช้ที่ดิน จังหวัดสมุทรปราการ ปี 2544	308
6.6 ผังคมนาคมขนส่ง จังหวัดสมุทรปราการ ปี 2544	314
6.7 ทรัพยากรเหล่าน้ำผิวน้ำ จังหวัดสมุทรปราการ	320
6.8 ระบบประปาและการกำจัมน้ำเสีย จังหวัดสมุทรปราการ	321

ແນະ

หน้า

6.9	คำແຫ່ງໂຮງງານທີ່ມີມລາກວະສູງ ທາງຝຶ່ງຕະວັນຕອຂອງແນ້ຳເຈົ້າພະຍາ ຈັງຫວັດສຸມຫຼຽບປະກາດ	324
6.10	คำແຫ່ງໂຮງງານທີ່ມີມລາກວະສູງ ທາງຝຶ່ງຕະວັນອອກຂອງແນ້ຳເຈົ້າພະຍາ ຈັງຫວັດສຸມຫຼຽບປະກາດ	325
6.11	คำແຫ່ງໂຮງງານທີ່ມີມລາກວະສູງທາມແນວຄລອງສໍາໂຮງ ຈັງຫວັດສຸມຫຼຽບປະກາດ	326
6.12	ຮະບນການບ້ອງກັນນ້ຳທ່ວມ ຈັງຫວັດສຸມຫຼຽບປະກາດ	329
6.13	ແນວເຂື້ອນເພື່ອບ້ອງກັນຕ້ວຈັງຫວັດສຸມຫຼຽບປະກາດ	330

ຄູນຍົງວິທະຍທຣັພຢາກ
ຊູພວລສກຣົມໜ້າວິທະຍາລົ້ຍ

คำอธิบายคำย่อ

กทม.	หมายถึง	กรุงเทพมหานคร
กม.	หมายถึง	กิโลเมตร
ตร.กม.	หมายถึง	ตารางกิโลเมตร
ทศ.	หมายถึง	เทศบาลตำบล
ทม.	หมายถึง	เทศบาลเมือง
น.ร.	หมายถึง	นักเรียน
ปชก.	หมายถึง	ประชากร
ส.	หมายถึง	สุขภาพบุคคล
อ.	หมายถึง	อำเภอ
ปริมณฑล	หมายถึง	จังหวัดคนบุรี, ปทุมธานี, สมุทรปราการ, นครปฐม และจังหวัดสมุทรสาคร
ภาค	หมายถึง	ภาคกรุงเทพมหานครและปริมณฑล